

Kuntiemme suomenkielisten nimien taivutus.

Paikannimet kuulunevat kielemme runsaimmin käytettyihin sanoihin. Näiden sanojen sisäisestä luonteesta tosin johtuu, että niiden paradigmot eivät ole niin täydelliset kuin muiden. Tavallisimminhan nuo nimet esiintyvät taipuneina paikallissijoissa, vähemmän sen sijaan käytetään nominatiivia, genetiivia ja partitiivia, ja muita sijamuotoja esiintyy melko harvoin.

Paikannimien käyttöä kuitenkin vaikeuttaa se, ettei läheskään aina ole ilman muuta selvää, miten ne taipuvat. Eniten vaikeuksia tuottaa paikannimien käyttäjälle sen seikan ratkaiseminen, kumpaa paikallissijasarjaa kustakin nimestä on käytettävä. Onkin osoittautunut, että on mahdotonta laatia tätä seikkaa koskevia lyhyitä, suhteellisen helposti muistettavia ja kaikkiin nimiin soveltuvia sääntöjä sen vuoksi, että samoista nimityypeistä eri paikkakunnilla käytetään eri paikallissijasarjoja. Mainittakoon esim., että *-la*, *-lä*-johtoinen on ainoa yhdistämätön nimityyppi, josta kaikkialla käytetään samaa, nim. sisäistä paikallissijasarjaa; selvätaivutukselta tuntuva *-inen* -tyyppi sen sijaan ei ole tässä suhteessa aivan yhtenäinen; yhdysperäisistä, jälkiosanaan jonkin vesistönimien sisältävistä kuntiennimistä tietävästi vain *-joki*, *-järvi*, *-lampi*, *-pudas*, *-vesi* ja *-virta* -loppuisista käytetään sekä murteissa että yleiskielessä samaa, ulkoista paikallissijasarjaa; kaikissa muissa nimityypeissä on kirjavuutta sekä yleiskielessä että murteissa.

Mainittujen vaikeuksien vuoksi on laadittu seuraava luettelo, jossa kunkin paikannimen kohdalla on mainittu paikallissijojen käytöstä esimerkkinä se olosija (ts. paikannimeä käyttäen annettu vastaus kysymykseen »missä»), jota suositetaan käytettäväksi. Samalla tämä sija osoittaa, kumpaista — sisäistäkö vai ulkoista — paikallissijasarjaa nimestä käytetään.

Ohjeena on tällöin pidetty kunkin nimen »kotiseudulla» vakiintunutta käytäntöä. Koska kuitenkin on olemassa joukko tunnettuja ja usein esiintyviä nimiä, joista yleisesti käytetään toista paikallissijasarjaa kuin ao. paikkakunnalla, on luetteloon otettu tällaisiin tapauksiin rinnakkaismuodot. Kaikki vaihtoehtoiset taivutuksen sisältävät nimet ovat sellaisia, joista joko paikkakunnalla käytetään molempia tai joista yleiseen kielenkäyttöön voitaneen hyväksyä molemmat paikallissijasarjat. Luettelossa on ensimmäisenä mainittu se paikallissijasarja, jota suositetaan käytettäväksi, ts. se, joka on yleisesti käytännössä itse paikkakunnalla. Toisena on mainittu paikallissijasarja, jota (tav.) nuorempi polvi käyttää ja jota yleisen kielenkäytön kannalta voi pitää täysin hyväksyttävänä. Poikkeustapauksissa (muutamissa *-inen*-johtoisissa nimissä) on yleinen tapa mainittu ensimmäisenä sellaisissakin tapauksissa, joissa paikkakunnan käytäntö on toinen (esim: *Kausi|sissa*, *-sella*; *Parai|sissa*, *-silla*). Lisäksi on sulkeisiin merkitty sallittava rinnakaistapa. Silloin kun kahtaista käytäntöä ei tiettävästi ole, on luettelossa tietenkin vain käytännössä oleva tapa. Kun ulkoisten paikallissijojen käyttö tuntuu olevan lisääntymässä nimien kotipaikkakunnillakin, ovat sulkeissa olevat sallittavat rinnakkaismuodot miltei yksinomaan ulkoisten paikallissijojen käytön lisäämistä.

Oheinen luettelo sisältää vain maamme kuntien ja eräiden niihin verrattavissa olevien yhdyskuntien suomenkieliset nimet sekä lisäksi rautateiden tärkeimmät risteys- tai haara-asetat. Yleisessä kielenkäytössä usein esiintyviä paikannimiä on tosin paljon muitakin, esim. vesistöjen, vuorten ja näköalapaikkojen nimet sekä suuri osa rautateiden liikennepaikkojen nimiä. Tällaisen, maamme

keskeisen paikannimistön sisältävän luettelon aikaansaaminen olisi tarpeen vaatima ja ajankohtainenkin. Oheista luetteloa toimitettaessa on kuitenkin käynyt selväksi, että suurempi, luotettavat taivutusohjeet sisältävä luettelo ei ole, mm. nimien paikkakunnallista taivutustapaa koskevien luotettavien tietojen saannin vaikeuden vuoksi, käden kääntessä aikaansaataavissa. Tavoitteena on siis pidettävä suurempaa luetteloa, mutta sitä odoteltaessa lienee seuraavasta suppeasta luettelostakin paikannimien käyttäjille hyötyä. Mikäli käyttäjät huomaavat ilmeisiä virheitä, pyydetään niistä lähettämään tietoja SKS:n kielitoimistoon (os. Helsinki, Hallituskatu 1).

Mainittakoon, että tähän luetteloon on Maalaiskuntien Liiton ja Suomalaisen Tiedekatemian keräilytoimiston välityksellä saatu tietoa 143 nimen käy-

töstä nimien kotiseudulta. Lisäksi useat yksityishenkilöt ovat auliisti antaneet tietoja kotiseutunsa tai muuten tuntemiansa paikkakuntien nimien käytöstä.

Aikaisemmin on kuntien suomenkielisten nimien taivutus- ym. käyttöä koskevia ohjeita julkaistu V. WALLININ (=Voionmaan) kirjoituksessa »Suomalaiset kuntain nimet» (Fennia 14; 1897) ja KNUT CANNELININ »Ruotsalais-suomalaisessa sanakirjassa» (5. p. 1939, ss. 1083—89). Kumpikaan näistä ohje-luetteloista ei kuitenkaan käsittele kaikkien (nykyisten) kuntien nimiä; edellinen, nykyisin jo vaikeasti saatavissa oleva julkaisu ei monissa kohdin myöskään enää ole nykykäytännön mukainen.

Seuraavaa luetteloa laadittaessa noudatetuista periaatteista on sovittu SKS:n kielivaliokunnan työjaostossa.

Eino Leskinen.

Ahlai nen, -sissa	Etelä-Pirkkala, -ssa	Heinola, -ssa
Aitolah ti, -della	Eura, -ssa	Heinäve si, -dellä
Akaa, -ssa	Eurajo ki, -ella	Helsin ki, -gissä
Alahärmä, -ssä	Evijärvi , -ellä	Hiitola, -ssa
Alajärvi , -ellä	Forssa, -ssa	Hiitti nen, -sissä
Alastaro, -lla	Haaga, -ssa	Himan ka, -galla
Alatornio, -lla	Haapajärvi , -ellä	Hinnerjo ki -ella
Alaveteli, -ssä	Haapamä ki, -ellä	Hirvensalm , -essa, -ella
Alavie ka, -ssa	Haapasaar , -essa	Hollola, -ssa
Alavu s, -della	Haapave si, -dellä	Honkajo ki, -ella t.
Angelniemi , -ellä	Hailuo to, -dossa	Hongonjo ki, -ella
Anjala, -ssa	Halik ko, -ossa	Honkilah ti, -della
Antrea, -ssa	Halsua, -lla	Houtskari, -ssa
Anttola, -ssa	Hamina, -ssa	Huitti nen, -sissa
Artjärvi , -ellä	Hankasalm , -ella	Humppila, -ssa
Asikkala, -ssa	Han ko, -gossa	Huopalah ti, -dessa
Askai nen, -sissa	Harjaval ta, -lassa	Hyrünsalm , -ella
Askola, -ssa	Harlu, -ssa	Hyvinkää, -llä
Aura, -ssa	Hartola, -ssa	Hämeenkyrö, -ssä
Elimä ki, -ellä	Hattula, -ssa	Hämeenlinna, -ssa
Eno, -ssa	Hauho, -lla	Ihantala, -ssa
Enonkoski , -ella	Haukipu das, -taalla	Ii, -ssä
Enontekiö, -llä	Haukivuor , -essa (-ella)	Iisalm , -essa (kaup.)
Eräjärvi , -ellä	Hausjärvi , -ellä	Iisalm , -ella (mlk.)
Espoo, -ssa	Heinjo ki, -ella	Iit ti, -issä

Ikaali nen, -sissa	Kannu s, -ksessa	Kivimaa, -ssa
Ilmajoki, -ella	Karijo ki, -ella	Kodisjo ki, -ella
Ilmee, -llä	Karinai nen, -sissa	Koijärvi, -ellä
Ihomantsi, -ssa	Karjaa, -lla	Koivisto, -lla
Impilah ti, -dessa, -della	Karjala, -ssa	Koivulah ti, -della
Inari, -ssa	Karjalohja, -lla	Kokemä ki, -ellä
Iniö, -ssä	Karkkila, -ssa	Kokkola, -ssa
Inkoo, -ssa	Kark ku, -ussa	Kolari, -ssa
Irjan ne, -teella	Karstula, -ssa	Konginkan gas, -kaalla
Isojoki, Isollajoella	Karttula, -ssa	Konneve si, -dellä
Isokyrö, Isossakyrössä	Karuna, -ssa	Kontiolah ti, -dessa, -della
Jaakkima, -ssa	Karun ki, -gissa	Kontiomä ki, -ellä
Jaala, -ssa	Karvia, -ssa (-lla)	Korpilah ti, -della
Jalasjärvi, -ellä	Kaski nen, -sissa	Korpisel kä, -än, -ässä
Janakkala, -ssa	Kauhajo ki, -ella	(-illä)
Jepua, -lla	Kauhava, -lla	Korppoo, -ssa
Joensuu, -ssa	Kaukola, -ssa	Kortesjärvi, -ellä
Johanne s, -ksessa	Kauniai nen, -sissa	Koskenpää, -llä
Jokioi nen, -sissa	Kausti nen, -sten, -sissa;	Koski (H.I.), -ella
Jomala, -ssa	-sen, -sella	Koski (T.I.), -ella
Joroi nen, -sissa	Kauvatsa, -lla	Kotka, -ssa
Joutsa, -ssa	Keikyä, -ssä	Kouvola, -ssa
Joutseno, -ssa	Keitele, -ellä	Kristiina, -ssa
Juankoski, -ella	Kemi, -ssä	Kruunupyy, -ssä
Jurva, -ssa	Kemijärvi, -ellä	Kulmalah ti, -della
Juu kä, -assa	Kemiö, -ssä	Kuhmo, -ssa
Juupajo ki, -ella	Kempele, -essä	Kuhmoi nen, -sissa
Juva, -lla	Kerava, -lla	Kuivaniemi , -ellä
Jyväskylä, -ssä	Kerimä ki, -ellä	Kullaa, -lla
Jämijärvi, -ellä	Kestilä, -ssä	Kulosaari , -essa
Jämsä, -ssä	Kesälah ti, -della	Kuolemajärvi, -ellä
Jämsänkoski, -ella	Keuru (Keuru u), -ulla	Kuopio, -ssa
Jäppilä, -ssä	Kihniö, -ssä	Kuoreve si, -dellä
Jääski, -essä	Kiihtelysvaara, -ssa	Kuortane, -ella
Kaarina, -ssa	Kiikala, -ssa	Kurik ka, -assa
Kaarlela, -ssa	Kiik ka, -assa	Kurkijo ki, -ella
Kaavi, -lla	Kiikoi nen, -sissa	Kuru, -ssa
Kajaani, -ssa	Kiimin ki, -gissä	Kustavi, -ssa
Kakker ta, -rassa	Kinnula, -ssa	Kuusamo, -ssa
Kalajo ki, -ella	Kirkkonummi , -ella	Kuusankoski, -ella
Kalan ti, -nissa	Kirvu, -ssa	Kuusisto, -ssa
Kalvola, -ssa	Kisko, -ssa	Kuusjo ki, -ella
Kangas ala, -alan, -alla, -alle	Kitee, -llä	Kuusjärvi, -ellä
Kangaslam pi, -milla	Kittilä, -ssä	Kylmäkoski, -ella
Kangasniemi , -essä (-ellä)	Kiukai nen, -sissa	Kymi, -ssä,
Kankaanpää, -ssä	Kiuruve si, -dellä	Kyyjärvi, -ellä
Kanneljärvi, -ellä	Kivenna pa, -valla	Käkisalmi , -essa
Kannonkoski, -ella	Kivijärvi, -ellä	Kälviä, -llä

Kärkölä, -ssä	Maalah ti, -della	Närpiö, -ssä
Kärsämä ki, -essä, -ellä	Maanin ka, -galla	Oravai nen, -sissa
Köyliö, -ssä	Maaria, -ssa	Orimattila, -ssa
Lahdenpohja, -ssa	Maarianhamina, -ssa	Oripää, -ssä
Lah ti, -dessa	Maksamaa, -lla	Orive si, -dellä
Laihia, -lla	Malmi, -lla	Oulai nen, -sissa
Laitila, -ssa	Marttila, -ssa	Oulu, -ssa
Lammi, -lla	Masku, -ssa	Oulujo ki, -ella
Lapinjärvi, -ellä	Mellilä, -ssä	Oulunkylä, -ssä
Lapinlah ti, -della	Merijärvi, -ellä	Oulunsalo, -ssa
Lappajärvi, -ellä	Merikarvia, -lla	Outokum pu, -mussa
Lappee, -lla	Merimasku, -ssa	Paatti nen, -sissa (-silla)
Lappeenran ta, -nassa	Meßsukylä, -ssä	Paavola, -ssa
Lap pi, -issa	Metsämaa, -lla	Padasjo ki, -ella
Lapua, -lla	Metsäpirt ti, -issä	Paimio, -ssa
Lapväärt (t)i, -issä	Miehikkälä, -ssä	Pakila, -ssa
Laukaa, -ssa	Mietoi nen, -sissa	Palkeala, -ssa
Lauritsala, -ssa	Mikkeli, -ssä	Paltamo, -ssa
Lauttakylä, -ssä	Mouhijärvi, -ellä	Parai nen, -sissa (-silla)
Lauttasaar i, -essa	Muho s, -ksella	Parikkala, -ssa
Lavansaar i, -essa	Multia, -lla	Parkano, -ssa
Lavia, -ssa (-lla)	Munkkiniemi i, -essä	Pattijo ki, -ella
Lehtimä ki, -ellä	Munsala, -ssa	Pelkosenniemi i, -ellä
Leivonmä ki, -ellä	Muolaa, -ssa	Perho, -ssa
Lemi, -llä	Muonio, -ssa	Pernaja, -ssa
Lempäälä, -ssä	Mustasaar i, -essa	Perniö, -ssä
Lemu, -ssa	Muurame, -ssa	Pertteli, -ssä
Leppävaara, -ssa	Muurla, -ssa	Pertunmaa, -lla
Leppävir ta, -ran, -ralla, -roilla	Muuruve si, -dellä	Peräseinäjo ki, -ella
Lestijärvi, -ellä	Mynämä ki, -essä (-ellä)	Petolah ti, -della
Lieksa, -ssa	Myrskylä, -ssä	Petsamo, -ssa
Lie to, -dossa	Mäntsälä, -ssä	Petäjäve si, -dellä
Limin ka, -gassa	Mänt tä, -ässä	Pieksämä, -ssä (kpla)
Liperi, -ssä	Mäntyharju, -ssa (-lla)	Pieksämä ki, -ellä
Lohja, -lla	Naantali, -ssa	Pielave si, -dellä
Lohtaja, -lla	Nakkila, -ssa	Pielisensuu, -ssa
Loimaa, -lla	Nastola, -ssa	Pielisjärvi, -ellä
Lokalah ti, -della	Nauvo, -ssa	Pietarsaar i, -essa
Lop pi, -ella	Nilsinä, -ssä	Pihlajave si, -dellä
Loviisa, -ssa	Nivala, -ssa	Pihtipu das, -taalla
Luhan ka, -gassa	Nokia, -lla (-ssa)	Piikkiö, -ssä
Lumijo ki, -ella	Noormark ku, -ussa	Piippola, -ssa
Lumivaara, -ssa	Nousiai nen, -sissa	Pirkkala, -ssa
Luopioi nen, -sissa	Nuijamaa, -lla	Pirttikylä, -ssä
Luo to, -dossa	Nummi, -ella	Pitäjänmä ki, -ellä
Luumä ki, -ellä	Nurme s, -ksessa	Pohja, -ssa
Luvia, -lla	Nurmijärvi, -ellä	Pohjaslah ti, -della
Längelmä ki, -ellä	Nurmo, -ssa	Pohjois-Pirkkala, -ssa

Polvijärvi, -ellä	Rovaniem i (kpla), -essä	Sumiai nen, -sissa
Pomark ku, -ussa	(-ellä)	Suodenniemi , -ellä
Pori, -ssa	Rovaniem i (mlk.), -ellä	Suojärvi , -ellä
Porna inen, -sissa	Ruokolah ti, -della	Suolah ti, -dessa
Porvoo, -ssa	Ruove si, -dellä	Suomenniemi , -ellä
Posio, -lla	Ruotsinpyhtää, -llä	Suomusjärvi , -ellä
Pudasjärvi , -ellä	Ruskeala, -ssa	Suomussalm , -ella
Pukkila, -ssa	Rusko, -lla	Suonenjo ki, -ella
Pulkkila, -ssa	Rymättylä, -ssä	Suonieni , -ellä
Punkaharju, -lla	Räisälä, -ssä	Suursaari , -essa
Punkalai dun, -tumella	Rääkkylä, -ssä	Sysmä, -ssä
Puolan ka, -galla	Saari , -ella	Säkkijärvi , -ellä
Purmo, -ssa	Saarijärvi , -ellä	Säkylä, -ssä
Pusula, -ssa	Sahalah ti, -dessa, -della	Särkisalo, -ssa
Puumala, -ssa	Sakkola, -ssa	Säräisniemi , -ellä
Pyhtää, -llä	Salla, -ssa	Säynei nen, -sissä
Pyhäjo ki, -ella	Salmi, -ssa	Säynätselo, -ssa
Pyhäjärvi (O.l.) -ellä	Salo, -ssa	Sääksmä ki, -essä, -ellä
Pyhäjärvi (U.l.) -ellä	Saloi nen, -sissa	Säämin ki, -gissä
Pyhäjärvi (Vp.l.), -ellä	Sammat ti, -issa	Taipalsaari , -ella
Pyhämaa, Pyhässämaassa	Sauvo, -ssa	Taivalkoski , -ella
Pyhäntä, -nässä	Savitaipale, -ella	Taivassalo, -ssa
Pyhäranta, Pyhässäran- nassa	Savonlinna, -ssa	Tammela, -ssa
Pyhäsel kä, -ässä	Savonran ta, -nalla	Tammisaari , -essa
Pylkönmä ki, -ellä	Savukoski , -ella	Tampere, -ella
Pälkjärvi , -ellä	Seinäjo ki, -ella	Tarvasjo ki, -ella
Pälkäne, -ellä	Seiskari, -ssa	Teerijärvi , -ellä
Pöytyä, -llä	Sievi, -ssä	Teijo, -ssa
Raahe, -ssa	Siikai nen, -sissa	Teisko, -ssa
Raippaluoto, -dossa	Siikajo ki, -ella	Temme s, -ksellä
Raisio, -ssa	Siilinjärvi , -ellä	Tenhola, -ssa
Rantasalm , -ella	Siipyy, -ssä	Terijo ki, -ella
Rantsila, -ssa	Simo, -ssa	Tervo, -ssa
Ranua, -lla	Simpele, -ellä	Tervola, -ssa
Rauma, -lla	Sipoo, -ssa	Teuva, -lla
Rautalam pi, -milla	Sippola, -ssa	Tiistenjo ki, -ella
Rautavaara, -lla	Siuntio, -ssa	Tikkurila, -ssa
Rautio, -ssa	Soanlah ti, -della (-dessa)	Tiuk ka, -assa
Rautjärvi , -ellä	Sodankylä, -ssä	Tohmajärvi , -ellä
Rau tu, -dussa	Soini, -ssa	Toholam pi, -milla
Reisjärvi , -ellä	Somerniemi , -ellä	Toijala, -ssa
Ren ko, -gossa	Somero, -lla	Toivak ka, -assa
Revonlah ti, -della	Sonkajärvi , -ellä	Tornio, -ssa
Riihimä ki, -ellä	Sortavala, -ssa	Tottijärvi , -ellä
Riistave si, -dellä	Sotkamo, -ssa	Tulkila, -ssa
Ristiina, -ssa	Suistamo, -ssa, -lla	Tur ku, -ussa
Ristijärvi , -ellä	Sulkava, -lla	Turtola, -ssa
	Sulva, -lla, -ssa	Tuulo s, -ksessa

Tuupovaara, -ssa	Valkeakoski, -ella	Virolah ti, -della
Tuusniemi, -ellä	Valkeala, -ssa	Virrat, Virtain, Virroilla
Tuusula, -ssa	Valkjärvi, -ellä	Virtasalmi, -ella
Tyrnävä, -llä	Valtimo, -lla	Voikkaa, -lla
Tyrvän tö, -nössä	Vammala, -ssa	Vuoksela, -ssa
Tyrvää, -ssä, -llä	Vampula, -ssa	Vuoksenran ta, -nassa
Tytärsaar ji, -essa	Vanaja, -ssa	Vuolijoki, -ella
Töysä, -ssä	Varkaus, -dessa	Vähäkyrö, Vähässäkyrössä
Ullava, -ssa (-lla)	Varpaisjärvi, -ellä	Värtsilä, -ssä
Ulvila, -ssa	Vehkalah ti, -della	Vöyri, -llä (-ssä)
Urjala, -ssa	Vehmaa, -lla	Ylihärmä, -ssä
Uskela, -ssa	Vehmersalmi, -ella	Yli-Ii, -ssä
Utajärvi, -ellä	Velkua, -ssa (-lla)	Ylikiimin ki, -gissä
Utsjo ki, -ella	Vesan to, -nolla	Ylimark ku, -ussa
Uukuniemi, -ellä	Vesilah ti, -dessa (-della)	Ylistaro, -ssa
Uurai nen, -sissa (-silla)	Veteli, -ssä	Ylitornio, -lla
Uusikaarlepyy, Uudessakaarlepyyssä	Vieremä, -llä	Ylivieska, -ssa
Uusikaupunki, Uudessakaupungissa	Vihan ti, -nissa	Ylämaa, -lla
Uusikirkko, Uudellakirkolla	Vih ti, -dissä	Yläne, -ellä
Vaajakoski, -ella	Viiiala, -ssa	Ylöjärvi, -ellä
Vaasa, -ssa	Viipuri, -ssa	Ypää, -llä
Vah to, -dolla	Viitasaari, -ella	Ähtäri, -ssä
Vahviala, -ssa	Viljakkala, -ssa	Ähtävä, -llä
	Vilppula, -ssa	Äyräpää, -ssä
	Vimpeli, -ssä	Äänekoski, -ella